

VILNIAUS MAIRONIO PROGIMNAZIJA TYRIMO PROGRAMA 2024-2025 m. m.							
PU Centrinė idėja Raktinės sąvokos Susijusios sąvokos	Transdisciplininės temos	KAS MES ESAME Savo prigimties tyrinėjimas; įsitikinimai ir vertybės; fizinė, psichinė, socialinė ir dvasinė sveikata; žmonių santykiai, įskaitant šeimą, draugus, bendruomenes ir kultūras, teises ir pareigas; ką reiškia būti žmogumi.	KUR MES ESAME Orientavimasis vietoje ir laike; asmeninė istorija; namai ir žmonijos atradimai, žmonijos tyrinėjimai ir migracijos; asmenų ir žmonių tarpusavio santykiai ir sąsajos civilizacijų vietos ir pasaulio požiūriu.	KAIP IŠREIŠKIAME SAVE Būdai, kuriais atrandame ir išreiškiame idėjas, jausmus, tyrinėjame gamtą, kultūrą, įsitikinimus ir vertybes; būdai, kuriais apmąstome, išplečiame kūrybiškumą, estetinį vertinimą.	KAIP VEIKIA PASAULIS Gamtos pasaulio ir jo dėsnių tyrinėjimas; sąveika tarp gamtos pasaulio ir žmonių visuomenių; kaip žmonės naudoja mokslo principų supratimą; mokslo ir gamtos mokslų poveikis, mokslo ir technologijų pažangos poveikis visuomenei ir aplinkai.	KAIP UGDOME SAVE Žmogaus sukurtų sistemų tarpusavio sąsajų ir organizacijų struktūra ir funkcijos, visuomenės sprendimų priėmimas, ekonominė veikla ir jos poveikis žmogui ir aplinkai, kaip ji veikia visuomenę.	KAIP DALINAMĖS PLANETA Teisių ir pareigų tyrinėjimas su kitais žmonėmis ir kitomis gyvomis būtybėmis; bendruomenės ir santykiai jose ir tarp jų; galimybė naudotis lygiomis galimybėmis; taika ir konfliktų sprendimas.
	Žmonių mitybos pasirinkimai veikia sveikatą.	Žmonės susipažįsta su savo vietos bendruomenėmis Kad suprastų pasaulį.	Žmonės rašo ir skaito knygas, kad išreikštų savo kūrybiškumą.	Žmonės naudoja ir saugo vandenį įvairiais būdais.			
	<i>kovas-balandis-gegužė</i>	<i>sausis - vasaris</i>	<i>rugsėjis-spalis</i>	<i>lapkritis-gruodis</i>			
	FORMA VEIKIMAS RYŠYS	POŽIŪRIS POKYTIS RYŠYS	FORMA RYŠYS VEIKIMAS	FORMA PRIEŽASTIS RYŠYS			
Santykiai, bendruomenė	Pilietiškumas, papročiai	Kultūra, simboliai, raiška	Ciklas, ryšys, struktūra				

	Tyrimo kryptys	Kas yra sveikas maistas. (forma) Mitybos įpročiai. (ryšys) Ką galime užsiauginti patys. (veikimas)	Kuo ypatinga mūsų gyvenamoji vietovė. (ryšys) Gimtoji šalis. (požiūris) Apie ką mums pasakoja mūsų senoliai. (pokytis)	Raidės mūsų aplinkoje. (Ryšys) Kas yra knyga. (forma) Kaip sukurti bežodę knygą. (veikimas)	Vandens būsenos. (forma) Vandens svarba. (priežastis) Vandens įtaka gyvybei žemėje. (ryšys)		
	Mokymosi iššūkiai	Mąstymo Socialiniai	Komunikavimo Mąstymo	Komunikavimo Mąstymo	Mąstymo Tyrinėjimo Komunikavimo		
	Mokinio profilio sąvokės	Rūpestingi Bendraujantys Visapusiški	Plačių pažiūrų Tyrinėjantis ir žingeidus Visapusiški	Išgilinantys ir savikritiški Bendraujantys Mąstantys	Tyrinėjantys ir žingeidūs Visapusiškai išprusę Bendraujantys		
1 KLASĖ	Centrinė idėja	Kurdami santykius, žmonės laikosi skirtingų teisių ir pareigų.	Žmonės tyrinėja savo praeitį ir dabartį, kad galėtų kurti ateitį.	Žmonės skirtingas kultūras išreiškia per tradicijas.	Žmonės priklauso skirtingoms ekosistemoms, turinčioms gyvosios ir negyvosios gamtos elementų.	Žmonės atlieka įvairius vaidmenis ir prisideda prie visuomenės veikimo.	Žmogaus veikla ir pasirinkimai turi įtakos klimato kaitai bei visai planetai.
		<i>rugsėjis-spalis</i>	<i>kovas</i>	<i>lapkritis-gruodis</i>	<i>gegužė</i>	<i>balandis</i>	<i>sausis-vasaris</i>
	Raktinės sąvokės	RYŠYS POKYTIS ATSAKOMYBĖ	POKYTIS RYŠYS PRIEŽASTIS	FORMA PRIEŽASTIS ATSAKOMYBĖ	VEIKIMAS FORMA ATSAKOMYBĖ	VEIKIMAS RYŠYS POŽIŪRIS	FORMA PRIEŽASTIS ATSAKOMYBĖ
	Susijusios sąvokės	Mokinys, mokykla, bendruomenė, santykiai, pareigos, teisės, giminės medis, kartos, antspaudas, kartos	Tapatumas, patriotiškumas, pagarba, pilietiškumas, poveikis	Tradicija, šventė, saviraiška, kaita, vertybės, skirtumas, tapatumas.	Gyvoji gamta Negyvoji gamta Dėsniai Požymiai Gyvybė	Paskirtis, tarpusavio priklausomybė, subjektyvumas	Resursai, kiekis, ryšys, ekosistema, rūšiavimas, perdirbimas, prisitaikymas

	Tyrimo kryptys	Aš ir mano šeima. (ryšys) Kokios kartos sudaro mano šeimą. (pokytis) Kokios yra mūsų teisės ir pareigos. (atsakomybė)	Kuo reikšmingi simboliai. (priežastis) Kuo praeitis skiriasi nuo dabarties. (ryšys) Kas lemia pokyčius ir kokia jų reikšmė. (pokytis)	Asmeninės ir kultūrinės tradicijos. (forma) Skirtingų tradicijų egzistavimo priežastys. (priežastis) Tradicijų panašumai ir skirtumai skirtingose kultūrose ir jų išsaugojimas (atsakomybė) .	Gyvosios ir negyvosios gamtos požymiai. (forma) Gyvosios ir negyvosios gamtos sąveika tarpusavyje. (veikimas) Žmogaus įtaka gyvajai ir negyvajai gamtai. (atsakomybė) Gamtos reiškiniai.	Žmogaus profesija svarbi jo ir kitų gyvenime. (veikimas) Žmogus pasirenka profesiją dėl skirtingų priežasčių. (požiūris) Asmeninės savybės ir profesijos. (ryšys)	Ką ir kaip mes rūšiuojame. (forma) Kokią įtaką mūsų veiksmai turi klimato kaitai ir žmonių gyvenimui. (priežastis) Skirtingi būdai, kuriais žmogus gali prisidėti prie planetos išsaugojimo. (atsakomybė)
	Mokymosi įgūdžiai	Komunikavimo Socialiniai	Tyrinėjimo Socialiniai Komunikacijos	Komunikavimo Socialiniai Mąstymo	Tyrinėjimo Mąstymo Savęs valdymo	Socialiniai Savęs valdymo Komunikavimo	Komunikacijos Mąstymo Tyrinėjimo
	Mokinio profilio savybės	Plačių pažiūrų Visapusiški Bendraujantys	Plačių pažiūrų Bendraujantys Visapusiškai išprusę	Įsigilinantys ir savikritiški Nebijantys rizikuoti Rūpestingi	Tyrinėjantys ir žingeidūs Visapusiškai išprusę Nebijantys rizikuoti	Įsigilinantys ir savikritiški Visapusiški Plačių pažiūrų	Mąstantys Rūpestingi Principingi
2 KLASĖ	Centrinė idėja	Mūsų kūnai jaunystėje ir senatvėje atrodo skirtingai ir tam turi įtakos mūsų gyvenimo būdas.	Žmonės naudojami įvairiomis priemonėmis ir ištekliais, kad iširtų vietas ir pasaulio bendruomenes.	Kūrybiškumą išreiškiame skirtingais būdais.	Mokslo ir technologijų pažanga formuoja mūsų aplinką. Žmonės naudojami mokslo ir technologijų pažanga, kad tobulintų savo aplinką.	Žmonės kuria bendruomenes ir organizacijas kad patenkintų bendrus poreikius ir interesus.	Žmonės gali dalytis atsinaujinančiais ir neatsinaujinančiais ištekliais ir juos tausoti, kad gyventų tvariau.
		<i>lapkritis-gruodis</i>	<i>vasaris-kovas</i>	<i>sausis-vasaris</i>	<i>balandis</i>	<i>rugsėjis-spalis</i>	<i>gegužė</i>
	Raktinės sąvokos	FORMA PRIEŽASTIS POKYTIS	VEIKIMAS, FORMA, PRIEŽASTIS	POKYTIS FORMA POŽIŪRIS	POKYTIS RYŠYS POŽIŪRIS	VEIKIMAS POKYTIS ATSAKOMYBĖ	PRIEŽASTIS ATSAKOMYBĖ VEIKIMAS
	Susijusios sąvokos	Mąstymas, tyrimai, bendravimas	Ryšiai, modelis, panašumai, skirtumai	Skirtingumas, atradimas, kūryba	Prisitaikymas, nuomonės, tarpusavio priklausomybė	Vertybės, prisitaikymas, elgesys, saugumas	Modelis, konceptualus suvokimas, ryšiai

	Tyrimo kryptys	Kas lemia kūno formą. (forma) Kaip keičiasi kūnas nuo gimimo iki senatvės. (pokytis) Kokią įtaką gyvenimo būdas turi kūnui. (priežastis)	Lietuvos kaimyninės šalys. (forma) Plano nagrinėjimas sutartiniais ženklais. (veikimas) Pasaulio žemėlapis ir gaublys suteikia daug įvairios informacijos. (priežastis)	Kas lemia medžiagų įvairovė mūsų aplinkoje. (forma) Medžiagų kaita kūrybinio proceso metu. (pokytis) Medžiagų įvairovė padeda atskleisti mūsų kūrybiškumą. (požiūris)	Gamtos ir pasaulio kaita. (ryšys) Mokslo principų panaudojimas kuriant būstą. (pokytis) Technologijų raidos poveikis visuomenei ir aplinkai. (požiūris)	Žmonės bendradarbiauja, kad pasiektų bendrus tikslus. (Veikimas) Savanorystės nauda bendruomenei. (Pokytis) Žmonių priklausymo bendruomenėms įtaka visuomenės gyvenimui. (Atsakomybė)	Kodėl svarbu riboti ir tausoti elektros energiją. (priežastis) Atsinaujinančios energijos panaudojimas. (Atsakomybė) Alternatyvūs energijos gamybos būdai. (Veikimas)
	Mokymosi igūdžiai	Tyrinėjimo Mąstymo	Komunikavimo Socialiniai	Tyrinėjimo Mąstymo	Tyrinėjimo Mąstymo	Komunikavimo Socialiniai Mąstymo	Mąstymo Tyrinėjimo Savęs valdymo
	Mokinio profilio savybės	Bendraujantys mąstantys Tyrinėjantys ir žingeidūs	Plačių pažiūrų Visapusiški Įsigilinantys ir savikritiški	Bendraujantys Mąstantys Tyrinėjantys ir žingeidūs	Plačių pažiūrų Visapusiški Tyrinėjantys ir žingeidūs	Rūpestingi Visapusiški Principingi	Visapusiškai išprusę Principingi Rūpestingi
3 KLASĖ	Centrinė idėja	Žmonės kuria santykius, kad pažintų savo emocijas ir jausmus.	Laikui bėgant žmonių namai ir būstai keitėsi, kad atitiktų vietas ir pasaulio aplinkos pokyčius.	Žmonės kuria ir pasakoja istorijas įvairiais būdais, kad išreikštų save.	Žmonės naudoja ir perduoda energiją įvairiais būdais, kad palengvintų savo kasdienį gyvenimą ir veiklą.	Žmonės kuria santvarkas ir sistemas, kad suvienytų bendruomenes.	Žmonės kuria ryšius pasaulinėse bendruomenėse, kad geriau suprastų pasaulį, kuriame gyvename.
		<i>rugsėjis-spalis</i>	<i>gruodis</i>	<i>kovas</i>	<i>balandis-gegužė</i>	<i>lapkritis</i>	<i>sausis-vasaris</i>
	Raiktinės sąvokos	ATSAKOMYBĖ POŽIŪRIS POKYTIS	FORMA RYŠYS POKYTIS	POKYTIS RYŠYS POŽIŪRIS	VEIKIMAS PRIEŽASTIS FORMA	ATSAKOMYBĖ. PRIEŽASTIS. VEIKIMAS	FORMA POŽIŪRIS RYŠYS
	Susijusios sąvokos	Bendravimas, saviraiška	Palyginimas, bendravimas, istorija	Kūrybiškumas, saviraiška, bendravimas	Technologijos, prielaidos, elementai	Teisės, lygybė	Savybės, skirtumai, atradimas, kūryba

	Tyrimo kryptys	Kaip žmonės išreiškia savo jausmus per bendravimą su kitais. (atsakomybė) Kokiais būdais išreiškiamos savo emocijas. (požiūris) Kaip teigiamos ir neigiamos emocijos gali paveikti mūsų santykius. (pokytis)	Būsto istorija. (forma) Gyventojų tarpusavio ryšys seniau ir dabar. (ryšys) Gyvenamosios vietos skirtumai. (pokytis)	Kaip knygos veikia skaitytojų kūrybiškumą bei požiūrį į pasaulį. (požiūris) Socialinis emocinis ugdymas skaitant istorijas. (pokytis) Kurdami istorijas pažįstame skirtingas kultūras. (ryšys)	Kas yra elektros energija ir kaip ji naudojama kasdieniame gyvenime. (veiksmas) Kas yra elektros grandinė ir kaip ji veikia. (forma) Kaip saugiai elgtis su elektros energija, kad išvengtume nelaimingų atsitikimų. (priežastis)	Koks mūsų vaidmuo gali būti kuriant darnią ir teisingą visuomenę. (atsakomybė) Kaip skirtingi valdymo būdai veikia mūsų bendruomenės gyvenimą. (priežastis) Kaip skiriasi valdymo būdai skirtingose šalyse. (veikimas)	Žemynų įvairovė mūsų planetoje. (forma) Žemynų klasifikavimas. (ryšys) Kokie yra pagrindiniai skirtumai ir panašumai tarp skirtingų žemynų bendruomenių. (požiūris)
	Mokymosi išgūdžiai	Komunikavimo Socialiniai Mąstymo	Socialiniai Komunikavimo Tyrinėjimo	Mąstymo Komunikavimo Socialiniai	Mąstymo Tyrimų Komunikavimo	Komunikavimo Mąstymo Tyrinėjimo	Komunikavimo Mąstymo Tyrinėjimo
	Mokymo profilio savybės	Rūpestingi Išgilinantys ir savikritiški Bendruojantys	Visapusiškai išprusę Plačių pažiūrų Rūpestingi	Visapusiškai išprusę Komunikuojantys Mąstantys	Bendruojantys Tyrinėjantys Visapusiški	Mąstantys Visapusiškai išprusę Principingi	Išgilinantys ir savikritiški Tyrinėjantys ir žingeidūs Bendruojantys
4 KLASĖ	Centrinė idėja	Žmonės padėdami kitiems, padeda ir sau bei kuria stipresnes bendruomenes.	Žmonių supratimas apie tai, kaip laikui bėgant keitėsi jų gyvenimo būdas, lemia jų pasirinkimus ir veiksmus dabartyje ir ateityje.	Žmonės vartoja įvairias kalbos formas, kad išreikštų savo tapatybę ir kultūrą.	Tyrinėjant gamtos ciklus ir dėsningumus suprantame kaip veikia pasaulis.	Žmonės atsakingai vartodami valdo finansus ir supranta neatsakingo vartojimo pasekmes.	Žmonės ir kitos gyvosios būtybės dalinasi įvairiomis ekosistemomis, kuriose auga ir keičiasi.
		<i>rugsėjis-spalis</i>	<i>vasaris-kovas</i>	<i>sausis-vasaris</i>	<i>balandis</i>	<i>lapkritis-gruodis</i>	<i>gegužė</i>
	Raktinės sąvokos	VEIKIMAS ATSAKOMYBĖ RYŠYS	RYŠYS PRIEŽASTIS POKYTIS	VEIKIMAS RYŠYS POŽIŪRIS	FORMA POKYTIS PRIEŽASTIS	ATSAKOMYBĖ PRIEŽASTIS RYŠYS	ATSAKOMYBĖ VEIKIMAS PRIEŽASTIS

Susijusios sąvokos	Elgesys, ryšiai, modelis, paskirtis, sistemos. Teisės, pilietiškumas, vertybės, teisingumas, sąvokos, conceptualus suvokimas. Sistemos, santykiai, tinklai, tarpusavio priklausomybė.	Sistemos, santykiai, tinklai, tarpusavio priklausomybė. Pasekmės, sekos, modelis, poveikis. Prisitaikymas, augimas, ciklai, sekos, pasikeitimas	Elgesys, ryšiai, modelis, paskirtis, sistemos, santykiai, tinklai, tarpusavio priklausomybė, subjektyvumas, tiesa, įsitikinimai, nuomonės, išankstinis nusistatymas	Savybės, struktūra, panašumai, skirtumai, modelis. Pasekmės, sekos, modelis, poveikis	Teisės, pilietiškumas, vertybės, teisingumas, sąvokos, conceptualus suvokimas. Pasekmės, sekos, modelis, poveikis. Sistemos, santykiai, tinklai, tarpusavio priklausomybė.	Teisės, pilietiškumas, vertybės, teisingumas, sąvokos, conceptualus suvokimas. Elgesys, ryšiai, modelis, paskirtis, sistemos. Pasekmės, sekos, modelis, poveikis
Tyrimo kryptys	Savanorystė padeda stiprinti bendruomenę (veikimas). Demokratinės valstybės piliečių teisės ir pareigos (atsakomybė). Kas padeda sugyventi skirtingoms bendruomenėms (ryšys).	Pasaulio istorijos laikotarpiai. (ryšys). Žmonių gyvenimo būdo pokyčiai. (pokytis). Mokykla anksčiau ir dabar. (priežastis)	Kalbų kilmė ir kaita. (ryšys). Save išreiškiamie pažindami lietuvių kalbos tarmes ir etnografinius regionus. (veikimas). Įvairių žanrų knygų skaitymas ir sąsajų kūrimas. (požiūris)	Judėjimas ir jėgos. (pokytis). Šviesos šaltiniai. (forma). Saulės sistema. (ryšys)	Atsakingo vartojimo ir skolinimosi svarba (atsakomybė). Piliečiai privalo mokėti mokesčius (ryšys). Šeimos pajamos ir išlaidos (priežastis).	Buveinių įvairovės išsaugojimas. (atsakomybė). Organizmų vaidmenys buveinėse. (veikimas). Mitybos grandinės. (priežastis)
Mokymosi įgūdžiai	Savęs valdymo. Mąstymo. Tyrimų.	Tyrimų. Mąstymo. Komunikavimo.	Komunikavimo. Mąstymo. Tyrimų.	Socialiniai. Savęs valdymo. Tyrimų.	Savęs valdymo. Mąstymo. Tyrimų.	Savęs valdymo. Komunikaciniai. Mąstymo.
Mokinio profilio savybės	Rūpestingi. Visapusiški. Plačių pažiūrų.	Bendraujantys. Tyrinėjantys ir žingeidūs. Mąstantys.	Bendraujantys. Tyrinėjantys ir žingeidūs. Mąstantys.	Visapusiškai išprusę. Nebijantys rizikuoti. Tyrinėjantys ir žingeidūs.	Principingi. Nebijantys rizikuoti. Visapusiški.	Rūpestingi. Principingi. Plačių pažiūrų.